

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»**

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(14-15 жовтня 2022 р.)**

1 том

ОДЕСА 2022

Анна НОВОСАДОВА

*Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського
м. Вінниця, Україна*

Ярослав НОВОСАДОВ

*Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського
м. Вінниця, Україна*

Науковий керівник Н. Мозгальова
доктор педагогічних наук, професор

СТИЛЬОВИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ МУЗИЧНО- ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Багатоманітне існування мистецьких течій зумовило виникнення та розвиток різноманітних музичних стилів. Завданням сучасного вчителя музики є осмислення, пояснення їх особливостей учням. Це є необхідним для розуміння та виконання ними різних музичних композицій. Тому стильовий підхід до вивчення музично-теоретичних предметів студентами закладів вищої освіти є актуальною проблемою сьогодення. Тож, метою нашого дослідження є визначення особливостей стильового підходу до вивчення музично-теоретичних предметів у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музики.

Музично-теоретичні дисципліни знайомлять здобувачів освіти з законами теорії музики, сприяють розвитку практичних навичок (слухових, інтонаційних), аналізу музичних творів. Усе це є базою для виконавської підготовки. Варто зазначити, що викладачі музично-теоретичних дисциплін зосереджують увагу на суто теоретичному аспекті. Відтак, таке поняття як стиль залишається поза увагою.

Розуміння музичних явищ крізь призму стилю обґрунтовував Б. Яворський. О. Катрич, В. Москаленко та ін. також наголошували на важливому значенні стильового підходу. Відзначимо, що музичний стиль є засобом розуміння та пізнання особливостей епохи, синтезом принципів, виразових засобів, що характеризують ту чи іншу композиторську школу. В. Москаленко зазначає, що «під стилем музичної творчості розуміється специфіка світовідчуття і музичного мислення особистості, що творить, яка виражається системою музично-мовленнєвих ресурсів створення, інтерпретування та виконання музичного твору» [5, с. 214]. О. Катрич визначає «індивідуальний стиль музиканта-виконавця як систему виразових засобів, що відповідає специфічності його світогляду, яка зберігає цілісність та функціонує у якості опорного фактору переінтонування різноманітних композиторських стилів» [3, с. 9].

Стильовий підхід до вивчення музично-теоретичних знань передбачає засвоєння музично теоретичних та музично-стильових знань. Такі предмети як «Теорія музики», «Сольфеджіо», «Музична література», «Аналіз музичних творів» є інтегрованою системою, що доповнюють навчальний матеріал один одного. Здобуті теоретичні знання є базовими для розуміння стилю. Наприклад, розглядаючи тему «Акорди» слід детально зупинитись на його трактуванні різними стильовими системами. Зокрема, однією з форм роботи під час вивчення дисципліни «Гармонія» є підбір акомпанементу. Для закріплення здобутих теоретичних знань доцільно підбирати його у різних стилях. Також студенти можуть самостійно створювати музичні твори у різних стилях. Викладачеві варто обрати інтонаційні вправи, що належать різним стилям.

Стиль, як одна із фундаментальних категорій музичного мистецтва, об'єднує усі елементи композиції в одне ціле. При аналізі музичного твору, окрім визначення засобів музичної виразності варто звертати увагу на його стильові особливості. Тож, майбутні вчителі музичного мистецтва повинні досконало знати риси того чи іншого музичного стилю. Також ці знання є необхідними для інтерпретації ними інструментальних та вокальних творів.

Велике значення під час навчання займає самостійна робота студента. По-перше, це стосується роботи над музичним текстом. Безумовно, робота над художнім твором неможлива без визначення стильових особливостей. Корисним буде порівняння різних виконань однією композиції, аналіз інтерпретацій, виконавських недоліків. Також дана форма роботи є актуальною під час вивчення музичних творів різних епох у курсі «Музичної літератури».

Отже, стильовий підхід до вивчення музично-теоретичних дисциплін у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музики передбачає орієнтування ними у музично-теоретичних відомостях, навиках інтонування, слухового аналізу крізь призму стильового аспекту, що передбачає такі форми роботи: спів інтонаційних вправ у різних стилях, створення композицій, підбір акомпанементу у різних стилях, аналіз музичних творів різних стилів.

Література

1. Бех І. Інтеграція як освітня перспектива. Початкова школа. 2002. №5. С.5-6.
2. Єргієв І.Д. Артистичний універсум музиканта-інструменталіста кінця ХХ – початку ХХІ століття : дис. ... д-ра. мистецтвознавства: 17.00.03. Одеса, 2016. 454 с.
3. Катрич О. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичний та естетичний аспекти): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. Київ, 2000. 15 с

4. Малашевська І. Методика музичнотеоретичної підготовки майбутніх учителів музики на історико-стильовій основі. Автореферат. дис. ... канд. педагогічних наук. Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. Київ, 2005. 20 с
5. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації. Режим доступу: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/V.-Moskalenko-Lektsiyi-z-muzichnoyi-interpretatsiyi-Navchalnij-posibnik.pdf>
6. Шип. С. Музична форма від звуку до стилю: Навчальний посібник. Київ. Заповіт, 1998. 368 с.

Наталія СОБКО

*Бердянський державний педагогічний університет
м. Бердянськ, Україна*

Науковий керівник О. Мартиненко
кандидат педагогічних наук, доцент

УПРОВАДЖЕННЯ ІГРОВОГО ФОЛЬКЛОРУ В ЗМІСТ МИСТЕЦЬКОГО ПРОДУКТУ

У сучасному українському суспільстві провідного значення набуває національно-патріотичне виховання дітей та молоді. У Державних документах про освіту: Законі України «Про освіту», Законі України «Про позашкільну освіту», «Стратегії національно-патріотичного виховання» окреслюється важливість виховної роботи і, перш за все, національно-патріотичного виховання. В «Стратегії національно-патріотичного виховання» зазначено, що «В Україні національно-патріотичне виховання є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства щодо розвитку національної свідомості на основі суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність), формування у громадян почуття патріотизму, поваги до Конституції і законів України, соціальної активності та відповідальності за доручені державні та громадські справи, готовності до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України, сповідування європейських цінностей [2].

Цей напрямок виховання вибудовується як комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державотворення, закладів освіти та культури, роботи громадських організацій, сім'ї та інших соціальних інститутів. Найважливішим у формуванні високої патріотичної свідомості молоді, зміцненні почуття вірності, любові до Батьківщини є ціннісне ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації, культури. Особливої актуальності та значущості національно-патріотичне виховання набуває саме